

احیای هویت گذشته بر دیوارهای شهر

شکیبا افخمی راد

دیوارنگاری یکی از بخش های ثابت جشنواره هنرهای شهری مشهد محسوب می شود که هر ساله جامعه ای زیبا بر شهر می پوشانند. در بهار ۱۴۰۲ هم قرار است به رسم هر ساله مجاوران و زائران امام رضا^(ع)، نظاره گر نقش آفرینی هنرمندان بر دیواره ها و جداره های شهر باشند. براساس فراخوان این رویداد، دیوارنگاره ها در سه بخش بر جداره و سطوح شهری نمایان خواهند شد؛ بخش جدید نقاشی های سه بعدی و آنامورفیک است با هدف ایجاد فضاهای جذاب از طریق تکنیک هایی همچون برجسته نمایی، عمق نمایی و خطای دید، بخش دیوارهای مرتفع شامل طراحی و اجرای نقاشی دیواری برای سیزده دیوار مرتفع شهری و بخش دیوارهای کوچک ثابت و سازه های متحرک. مرحله اول داوری بخش دیوارنگاری در روزهای گذشته به پایان رسید و از میان ۱۲۶۴ اثر دریافتی، در نهایت ۳۶ طرح به مرحله دوم داوری راه یافتند که بخش زیادی از آن ها مشروط به اصلاح مناسب، در بخش دوم داوری تأیید یا رد نهایی خواهند شد. همچنین براساس بیانیه هیئت داوران مواردی چون هماهنگی با پیکره شهری، ساختار تجسمی و بصری مناسب، خلاقیت و نوآوری، ارتباط با فرهنگ خراسان، تناسب ابعاد و اندازه، ایجاد نشاط و آرامش اجتماعی، در داوری آثار این دوره بیشتر مدنظر بوده است. حسین ششکلانی، کریم اسکندری و سیدطاهر موسوی، اعضای هیئت داوران بخش دیوارنگاری جشنواره هنرهای شهری مشهد، در گفت وگو با شهرآرآ درباره نحوه داوری ها و ضرورت پرداختن به هنر دیوارنگاری توضیحات بیشتری ارائه کرده اند که در ادامه پیش روی شماست.

- کارگاه ها باید به صورت مداوم برگزار شوند

برخی از آن ها فقط چندین طرح مختلف را جمع و با نرم افزارهای رایانه ای با یکدیگر ترکیب کرده بودند، اتفاقی که در سال های گذشته هم رخ می داد. او یادآور می شود: دیوارنگاری باید به گونه ای باشد که مخاطب با تماشای آن ها احساس کند اتفاق هنرمندانه ای در شهر افتاده است. همچنین باید فرم و دست خط مخصوص مشهد در آثار لحاظ شود. ششکلانی با تأکید بر ضرورت پرداختن به این هنر در دانشگاه ها خاطرنشان می کند: باید آثار از لحاظ زیبایی شناسی در دانشگاه ها بررسی شوند، همچنین برگزاری کارگاه های توان بر شکل گیری گفت وگو میان داوران، اساتید و علاقه مندان و بهبود کیفیت آثار، تأثیر بگذارد. به نظر این هنرمند اگر برگزاری کارگاه ها تداوم سالیانه داشته باشد، بعد از چند سال شاهد جهش خوبی در کیفیت آثار خواهیم بود. او درباره محوریت آثار رسیده به جشنواره نیز توضیح می دهد:

بیشتر طرح های شرکت کنندگان با موضوعات بیان شده در فراخوان هم خوانی داشت. اما در میان این موضوعات به «زیارت» پر رنک تر پرداخته شده بود.

ششکلانی با اشاره به جدیدبودن بخش نقاشی های سه بعدی بیان می کند: شرکت کنندگان به درستی متوجه مفهوم این بخش نشده و آثار خام دستانه ای ارائه کرده بودند. درواقع می توان گفت امسال در بخش نقاشی های سه بعدی، کار ویژه ای که هیئت داوران را هیجان زده کند، وجود نداشت. این هنرمند برای بهبود آثار بخش دیوارنگاری پیشنهاد می دهد: باید میان برگزارکنندگان جشنواره، اساتید دانشگاه ها، دانشجویان و هنرمندان، ارتباط فنی و

حسین ششکلانی:
دیوارنگاری ها باید به گونه ای باشند که مخاطب با تماشای آن ها احساس کند اتفاق هنرمندانه ای در شهر افتاده است. همچنین باید فرم و دست خط مخصوص مشهد در آثار لحاظ شود

تخصصی شکل بگیرد تا آثار در فضای علمی و هنری پرچنب وچوش به یختگی لازم برسند. همچنین بهتر است کسی که نقاشی دیواری را اجرا می کند، هنرمند باشد. یعنی اثر دست هنرمند در کار دیده شود. به گفته او ایرادی ندارد که طراح و اجراکننده نقاشی دیواری دو فرد متفاوت باشند، اما گاهی اوقات کسی مجری کار می شود که اصول نقاشی را نمی شناسد، بنابراین نتیجه کارش هم دل چسب نخواهد شد. ششکلانی تأکید می کند: باید طراح و مجری مباحث زیبایی شناسی را بدانند و درکی متقابل از یکدیگر داشته باشند. در این صورت اثر خوبی اجرا می شود.

- ضرورت شکل گیری وحدت میان آثار هنری

کریم اسکندری، دیگر داور بخش دیوارنگاری، درباره کیفیت آثار رسیده به جشنواره می گوید: در سال های گذشته شاهد روند روبه رشدی در آثار بخش دیوارنگاری جشنواره هنرهای شهر مشهد بودیم اما امسال کیفیت آثار از آنچه توقع داشتیم، ضعیف تر بود که به نظر من یکی از علت های اصلی آن نداشتن وقت کافی برای طراحی است. این هنرمند ادامه می دهد: تعداد شرکت کنندگان بخش دیوارنگاری، به ویژه از سایر شهرهای کشور، نسبت به دوره های گذشته کم شده بود. اسکندری درباره روند داوری آثار بخش دیوارنگاری نیز توضیح می دهد: شاید برخی هنرمندان فکر کنند داوری ها مفرضانه و سلیقه ای بوده است، درحالی که گاهی اوقات در جلسات داوری درباره یک اثر بیست دقیقه صحبت و بحث می شد تا در نهایت بهترین آثار انتخاب شوند، همچنین سعی کردیم طرح هایی را که با اعمال اصلاحیه اجراپذیر هستند در داوری ها رد نکنیم و نکات لازم را برای بهتر شدن آثار به هنرمندان گوشزد کنیم. این هنرمند با اشاره به موضوعات خوبی که برای جشنواره امسال تعریف شده است، بیان می کند: امسال تعدادی طرح خوب با محوریت بهار و خانواده به دستان رسید. همچنین برخی هنرمندان

سیمای ۴۴ سالگی انقلاب اسلامی در قاب تلویزیون

ایام شبکه سوم هم برنامه «جان وطن» را در ۱۰ قسمت به روایت قصه های جذاب مردمی از وقایع و تصاویر انقلاب اسلامی اختصاص داده است. برنامه جشنواره تئاتر و فیلم فجر هم هر شب گزارشی از این جشنواره ها و اخبار و حواشی آن به علاقه مندان ارائه می دهد. این برنامه هر شب ساعت ۲۰:۳۰ از شبکه ۴ پخش می شود. همچنین مستند های تک و چند قسمتی ویژه شخصیت ها و رخداد های مهمی مانند «رنگ صبح»، «بسته ۵۷»، «انقلاب در قاب مستند» و ... در این دهه از این شبکه روی آنتن می روند.

- پخش سریال پلیسی از شبکه ۵

نخستین قسمت از مجموعه تلویزیونی «شهباز» به کارگردانی حمیدرضا لوافی از شنبه، ۸ بهمن ماه، ساعت ۱۲:۳۰ از شبکه ۵ سیما روی آنتن رفته است. این سریال به نویسندگی مینا خدیوی در ژانر پلیسی معمایی با موضوع فضای مجازی و پلیس سایبری در سی قسمت ۴۲ دقیقه ای تهیه و تولید شده است. شبکه ۵ سیما در طول برگزاری چهل و یکمین جشنواره بین المللی فیلم فجر هر روز ساعت ۱۲ مهم ترین اخبار این جشنواره را رصد و تقدیم نگاه مخاطبان می کند. مستند سیاسی «خبریه اشرف» با محوریت واکاوی فساد مالی منافقین به کارگردانی مجید

طرح هایی مرتبط با حرم امام رضا^(ع) و موضوع زیارت ارائه کردند که در میان آن ها هم آثار جالب توجهی وجود داشت. به نظر اسکندری تکرار برخی موضوعات در فراخوان های دوره های مختلف جشنواره باعث شده است طرح ها و آثار پخته تر شوند. او با تأکید بر ضرورت شکل گیری وحدت میان آثار هنری در شهر بیان می کند: متأسفانه هویت شهری ما به طور کامل از بین رفته است، با وجود این فضا سازی و اجرای آثار هنری درست می تواند به احیای هویت گذشته کمک کند و باعث شکل گیری جریان هویتی جدیدی شود. این هنرمند ادامه می دهد: نباید آثار هنری که در شهر اجرا می شوند از پیکره آن جدا باشند. این موضوع برای بخش دیوارنگاری هم صدق می کند. اسکندری درباره چگونگی شکل گیری وحدت میان آثار هنری توضیح می دهد: بخشی از این اتفاق به سیاست های مدیریت شهری و بیشتر هماهنگ شدن ارگان ها با یکدیگر برمی گردد که به نظر می رسد کار دشواری است اما بخشی که به خانه هنرمندان و داوران مربوط می شود، ارائه اطلاعات است. در این

سال ها، ارائه اطلاعات مانند در اختیار گذاشتن آرشیوهای عکس به هنرمندان بسیار کمک کرده است. او یادآور می شود: جمع آوری اطلاعات، کاری زمان بر و انجام آن از عهده اهالی هنر و کارمندان خانه هنرمندان خارج است؛ از این رو این کار باید برون سپاری شود. این هنرمند با تأکید بر اهمیت انجام کارهای پژوهشی خاطرنشان می کند: باید هویت هر منطقه شهر مشهد مشخص و خیابان ها، دیوارها و جایگاه آثار هنری شناسایی شود، تا هنرمند براساس این اطلاعات، دست به خلق اثر بزند و طرح های بهتری ارائه کند.

اسکندری درباره ارزش خلق یک اثر هنری در شهر نیز می گوید: هنر و آثار هنری سازنده فرهنگ هستند. وقتی هنر در یک جامعه ضعیف شود، سطح فرهنگ پایین می آید و همه چیز به هم می ریزد.

او با اشاره به تأثیرات برگزاری جشنواره هنرهای شهری مشهد بر سلیقه مردم تصریح می کند: به یاد دارم در سال های اولیه برگزاری جشنواره، اگر اثری کمی

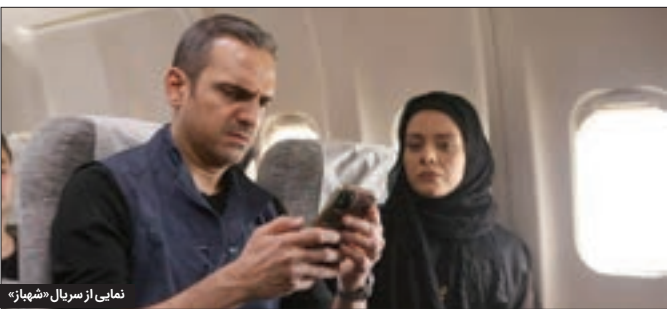
انتزاعی بود، هیچ کس آن رانمی پذیرفت. اما الان مردم با کارهای نیمه انتزاعی هم ارتباط برقرار می کنند. این اتفاق نشان می دهد که سطح سواد بصری به کمک نقاشی دیواری های اجرا شده در حال افزایش است و این امر موجب فرهنگ سازی شده است.

- نداشتن انگیزه مالی

سیدطاهر موسوی، هنرمند و دیگر داور بخش دیوارنگاری، درباره کیفیت آثار این دوره بیان می کند: به نظر من کیفیت آثار توافنی چندانی با سال های گذشته نداشت و در مجموع شاهد اتفاق خاصی در بخش دیوارنگاری نبودیم. محوریت بیشتر طرح های پیشنهادی هم بهار و امام رضا^(ع) بود. او با اشاره به اضافه شدن بخش نقاشی های سه بعدی به جشنواره نیز یادآور می شود: این بخش برای هنرمندان کمی گنگ است و آن ها نمی دانستند چه آثاری مدنظر دبیرخانه جشنواره است، از این رو بیشتر شاهد طرح های کپی شده از اینترنت بودیم که برای اجرا روی زمین

مناسب هستند و تناسبی با فضای شهری ما ندارند. به گفته موسوی از میان آثار رسیده به بخش سه بعدی در نهایت کمتر از ۱۰ اثر برای اجرا در شهر انتخاب شده است. این هنرمند درباره کم رنگ شدن حضور هنرمندان در بخش دیوارنگاری می گوید: تعداد زیادی از هنرمندانی که سال های گذشته در جشنواره حضوری فعال داشتند، امسال کاری ارائه ن داده بودند که من علتش را مشکل در پرداخت های شهرداری و مباحث مالی می دانم.

او ادامه می دهد: مبلغ پرداختی ها نسبت به زحمت و استرسی که هنرمندان باید متحمل شوند، بسیار کم است؛ از این رو آن ها انگیزه ای برای شرکت در این رویداد ندارند. اما اگر مبالغ خوبی برای حضور در جشنواره در نظر گرفته شود، هنرمندان حتی از شهرهای دیگر هم در این رویداد شرکت می کنند. همچنین باید فرصت مناسبی به هنرمندان داده شود تا بتوانند طرح های بهتری ارائه کنند.

جمهوری اسلامی و اهتمام نظام به فراهم کردن زمینه رشد و پیشرفت اجتماعی و علمی بانوان ایرانی روی آنتن شبکه جام جم می رود. «شکوفه باران» جشنی با حضور عروسک ها و بازیگران حوزه کودک در ایام دهه فجر و برایایی استیج در روز راهپیمایی ۲۲ بهمن در مسیر خیابان انقلاب و اجرای برنامه برای کودکان حاضر در مراسم سالگرد انقلاب خواهد بود. ۱۰ برنامه مستند و فیلم سینمایی نیز از برنامه هایی است که شبکه جهانی جام جم در این ایام پخش خواهد کرد که به زودی اعلام خواهد شد. «دیدنی نو»، «خاطرات انقلاب شیرین»، «طنزستان»، «نسیم آوا»، «نسیما»، «صعود» و «هفت ترانه» از برنامه های شبکه نسیم در ایام دهه فجر است. «طنزستان» به طنزهای ارسالی از استان ها می پردازد. «نسیم آوا» مربوط به آهنگ ها و موسیقی های انقلابی است. «نسیما» هم برنامه دوربین مخفی با موضوعات انقلاب اسلامی است. «هفت ترانه» راجع به ترانه های انقلابی با رویکرد استانی است.

- پخش برنامه سینمایی «هفت» از شبکه نمایش

برنامه «هفت» در ایام برگزاری جشنواره فیلم فجر از شبکه نمایش پخش می شود. این برنامه از هنرمندان، منتقدان و مسئولان فرهنگی و هنری در حوزه سینما، برای گفت وگو، نقد، تحلیل و بررسی فیلم

استاندار خراسان رضوی:

فرهنگ در هیچ زمانی نباید مورد غفلت قرار گیرد

از سوی دیگر هیچ عرصه ای در نظام فرهنگ اسلامی بدون دست یافتن به اهداف بلند فرهنگی وجود نخواهد داشت. یعقوبعلی نظری ادامه داد: فرهنگ در هیچ مقطعی نباید مورد غفلت قرار گیرد، زیرا نادیده گرفتن آن منجر به افزایش خسارت در سایر بخش ها خواهد شد. وی افزود: اگر قرار باشد برنامه های گذشته اجرا شود، به دستاورد جدیدی دست پیدا نمی کنیم و بر همین اساس در همه عرصه ها باید برنامه تحولی داشت و براساس همین رویکرد در سطح استان و با توجه به اسناد بالادستی و مزیت این استان - که وجود بارگاه منور رضوی است- باید سیاست ها تعریف و سپس اهداف عملیاتی به اجرا برسد. در ادامه معاون فرهنگی، اجتماعی و زیارت استاندار خراسان رضوی نیز در این نشست گفت: اداره کل فرهنگ و ارشاد استان خراسان رضوی اصلی ترین مرکز ترجمان معارف عالم آل محمد^(ص) است که با توجه به ظرفیت های بومی استان می توان نسبت به ایجاد زیست بوم فرهنگی این سرزمین که منور به وجود امام هشتم^(ع) است در سطح جهانی بهره برد.

حجت الاسلام حجت گنابادی نژاد با اشاره به حضور حدود ۳۰ میلیون زائر داخلی و خارجی در مشهد برای زیارت بارگاه منور رضوی، افزود: بزرگ ترین ظرفیت مخاطب فرهنگ رضوی در سطح منطقه و جهان با رویکرد شعی در مشهد شکل گرفته است و باید برای این موضوع هدف گذاری و طرح مناسب داشت. مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان خراسان رضوی نیز گفت: رسیدن به جایگاه راهبری زیست بوم فرهنگی، هنر، رسانه و قرآن در خراسان رضوی مد نظر ماست. محمدحسین زاده عیش آبادی با اشاره به ظرفیت های استان در موضوع فرهنگ و هنر افزود: این استان دارای بیست اداره و هشت نمایندگی در سطح شهرستان های استان است و با ظرفیت ۲۵۶ نفر در حال فعالیت است. وی ادامه داد: در این استان سیدد هنرمند دارای درجه هنری زندگی می کنند که ۲۳ نفر آن ها دارای درجه یک هنری هستند. وی با اشاره به اینکه در این اداره کل ۳۶ مجوز شامل امور فرهنگی، کتاب، چاپ، تبلیغات و فضای مجازی صادر می شود، افزود: این استان دارای ۸۱ سالن سینما، سی مجتمع فرهنگی، ۴۸۰ نمایشخانه و ۲۱۸ کتابخانه عمومی است. وی تعداد مؤسسات قرآنی خراسان رضوی را ۱۳۳ مؤسسه و تعداد جلسات قرآنی محله محور استان را ۵ هزار جلسه اعلام کرد. مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی خراسان رضوی گفت: برای ۲۲ طرح استانی و دو طرح ملی در دست ساخت و تجهیز استان ۶۰ میلیارد تومان تخصیص یافته است.

«شکرآب» در مشهد تصویر برداری شد

تصویربرداری فیلم صدثانبه ای «شکرآب» به کارگردانی حسین نژاد موسوی و سفارش حوزه هنری خراسان رضوی به پایان رسید. این فیلم برای حضور در سیزدهمین جشنواره فیلم صد در حال تدوین است. محمد متحدی، مطهره فاروقی وعلی زورمند از این فیلم کوتاه به ایفای نقش پرداخته اند. گفتنی است سیزدهمین دوره جشنواره فیلم صد، ۱۹ الی ۱۲ اسفند ماه امسال در تهران برگزار خواهد شد.

فروش موفق «پالتو شتری» در روزهای نخست اکران

مخاطب، ۴۶۰ سانس تعریف و ۲۴۰ میلیون تومان هم به گیشه این فیلم را فرا زیر شد. با توجه به آغاز تبلیغات این فیلم، انتظار می رود بر تعداد مخاطبان این اثر طی روز های آینده افزوده شود.

قیمت بلیت جشنواره فیلم فجر بدون تغییر است

تغییری در قیمت بلیت ها نخواهیم داشت و سینماها با همان سقف قیمت خود بلیت می فروشند. به این ترتیب سینماهای مدرن و ممتاز با بلیت هایی به قیمت ۴۵ هزار تومان و ۳۵ هزار تومان فیلم های چهل و یکمین دوره جشنواره فجر را به مخاطبان عرضه خواهند کرد. درباره زمان پیش فروش بلیت های جشنواره هم شنیده می شود که احتمالا تا امروز، نهم بهمن ماه، پیش فروش بلیت ها آغاز خواهد شد.